

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 : ศึกษากรณีอำนาจ
หน้าที่และการบังคับใช้กฎหมายของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การฟอกเงินภายหลังการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551

ศูนย์วิจัยทรัพย์สิน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

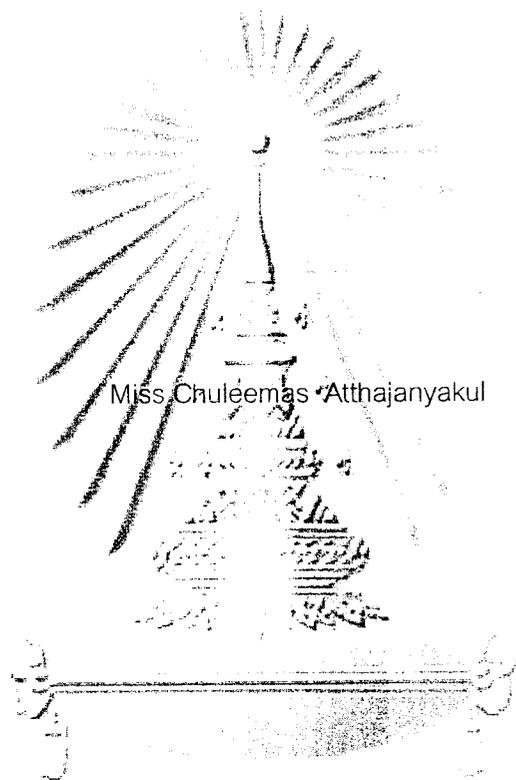
สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE ANTI-MONEY LAUNDERING ACT B.E.2542 : A STUDY OF THE AUTHORITY OF
THE SECRETARY GENERAL OF THE ANTI-MONEY LAUNDERING OFFICE UNDER
THE ANTI-MONEY LAUNDERING ACT (NO.2) B.E. 2551

Miss Chuleemas Atthajanyakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws Program in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 : ศึกษากรณีอำนาจหน้าที่และการบังคับใช้กฎหมายของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินภายหลังการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551

โดย

นางสาวอรุณรัตน์ อัครธรรมยากุล

สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ บุญโญภาส

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์

..... ฝนบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ศรี สมบัติกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. ไร่ยมศ. เพ็ชรรัตน์)

คณบดีวิทยาลัยบริหาร

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์ ดร. พงษ์ บุญโญภาส)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(พันตำรวจเอก ยุทธบุณย ดิสละมาน)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(อาจารย์ ดร. จิรนิติ หนองนันท)

สุลิมาศ อัดดจรรยากุล : พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 :
 ศึกษากรณีอำนาจหน้าที่และการบังคับใช้กฎหมายของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและ
 ปราบปรามการฟอกเงินภายหลังการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการ
 ฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551. (THE ANTI-MONEY LAUNDERING ACT B.E.2542 :
 A STUDY OF THE AUTHORITY OF THE SECRETARY GENERAL OF THE ANTI-MONEY
 LAUNDERING OFFICE UNDER THE ANTI-MONEY LAUNDERING ACT(NO.2) B.E. 2551)
 อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญญูปุณฺณาส. 243 หน้า.

การฟอกเงินถือเป็นปัญหาสำคัญของนานาประเทศรวมถึงประเทศไทยด้วย เพราะกระทบต่อ
 สภาพเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก ประเทศไทยจึงได้จัดตั้งสำนักงานป้องกันและปราบปราม
 การฟอกเงิน(สำนักงาน ป.ง.) เพื่อดำเนินงานหลักสองด้านในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดย
 เป็นองค์กระหรือระตามรัฐธรรมนูญ มีเลขาธิการ ป.ง. เป็นหัวหน้าหน่วยงาน ทำหน้าที่บังคับบัญชาและ
 รับผิดชอบดูแลหน่วยงาน โดยมีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายและอำนาจในการบริหารหน่วยงาน จึงเป็น
 ตำแหน่งที่มีความสำคัญยิ่ง ดังนั้นผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวต้องมีความรู้ความสามารถและมีคุณสมบัติ
 ตามที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กำหนดไว้ และต้องปฏิบัติหน้าที่ได้
 อย่างอิสระตามรัฐธรรมนูญ แต่เนื่องด้วยได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว โดย
 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ที่ลดบทบาทของเลขาธิการ ป.ง.
 ลงในหลายมาตรา ทำให้เกิดปัญหาจากบทบัญญัติของกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของเลขาธิการ ป.ง.
 หลายประการ

ดังนั้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้ทำการศึกษาในเรื่องอำนาจหน้าที่และการบังคับใช้กฎหมายของ
 เลขาธิการ ป.ง. ภายหลังการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายฟอกเงิน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมาย
 ของเลขาธิการ ป.ง. เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างแท้จริง และจากการศึกษาพบว่า บทบัญญัติ
 บางมาตราที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมทำให้กฎหมายฟอกเงินมีความสมบูรณ์และรัดกุมมากขึ้น เช่น การตรวจสอบ
 การทำงานจากหน่วยงานภายนอกสำนักงาน ป.ง. เป็นต้น แต่การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนของ
 เลขาธิการ ป.ง. กลับส่งผลกระทบต่อการทำงานของเลขาธิการ ป.ง. มากเช่นกัน โดยมีการลดอำนาจและ
 บทบาทในการบังคับใช้กฎหมายของเลขาธิการ ป.ง. ผู้เขียนจึงได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวและได้
 เสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาก็ โดยผู้เขียนหวังว่า ข้อเสนอแนะนี้จะประโยชน์ในการแก้ไขเพิ่มเติม
 กฎหมายฟอกเงินในส่วนของเลขาธิการ ป.ง. ในอนาคตให้มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายมากขึ้น

สาขาวิชา นิติศาสตร์
 ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนิสิต ธีรศักดิ์ อัดดจรรยากุล
 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

5185967434 : MAJOR LAWS

KEYWORDS : MONEY LAUNDERING / AUTHORITY / THE SECRETARY GENERAL

CHULEEMAS ATTHAJANYAKUL : (THE ANTI-MONEY LAUNDERING ACT B.E.2542 : A STUDY OF THE AUTHORITY OF THE SECRETARY GENERAL OF THE ANTI-MONEY LAUNDERING OFFICE UNDER THE ANTI-MONEY LAUNDERING ACT (NO.2) B.E. 2551). THESIS ADVISOR : PROFESSOR VEERAPHONG BOONYOBHAS, 246 pp.

Money laundering is one of the crucial problems for many countries including Thailand because it leads to various economical and social impacts. As a result, Thailand established the Anti-Money Laundering Office (AMLO), an independent organization under the Constitution, to be in charge of the prevention and suppression of the Money Laundering. The AMLO's Secretary General, the chief who authorized to enforce the law and manage the organization, is the very important position which required a person who must be capable and qualified under the requirements as specified in the Anti - Money Laundering Act B.E. 2542 (the "Act") as well as be able to conduct his duty independently under the Constitution. Nevertheless, the Act was amended by the Anti - Money Laundering Act (No. 2) B.E. 2551, the role of the Secretary General had been reduced and caused many difficulties.

This Thesis, therefore, focused on the authorization and the enforcement of the law concerning the Secretary General of the AMLO after the amendment of the Act whether such enforcements are pursuant to the actual intention of the Act. After the study, it was found that many provisions have been amended in order to make the Act become complete and concise i.e. the external audit by the non-AMLO organization. However, such amendment, especially the amendment in the part of the Secretary General, also caused problems on the operation of the AMLO' Secretary General, particularly the reduction of his authorization. The writer hereby analysis such problems and suggests the solutions, hoping that such solutions will be benefit for the amendment of the Act in the future.

Field of Study : Laws
Academic Year : 2009

Student's Signature C. Atthajanyakul
Advisor's Signature V. Boonyobhas

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องมาจากการสนับสนุนจากหลายฝ่ายอันประกอบด้วย คณาจารย์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เจ้าหน้าที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครอบครัว และเพื่อนๆ ทุกคน

ผู้เขียนต้องขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ไชยยศ เหมะรัชตะ ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์วิระพงษ์ บุญโญภาส ที่เมตตาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและให้ข้อเสนอแนะที่ดีเสมอมา รวมถึง พ.ต.อ. ยุทธบูล ดิสสะมาน และอาจารย์ ดร.จิรนิติ หะวานนท์ ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีเนื้อหาที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้เขียนต้องขอขอบคุณคุณมาลีรัตน์ ทะวะบุตร และเจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอีกหลายท่านที่เอื้อเฟื้อข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับการฟอกเงินให้แก่ผู้เขียนเพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบคุณ Mr. Eric, M.Y. Lee เลขานุการสำนักงานเศรษฐกิจและวัฒนธรรมไทเปประจำประเทศไทย ที่กรุณาให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในสาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน) ทำให้ข้อมูลในส่วนกฎหมายต่างประเทศมีความชัดเจนและสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับหลักกฎหมายของประเทศไทยได้เป็นอย่างดี

ท้ายที่สุด ผู้เขียนขอขอบคุณครอบครัวที่สนับสนุนและเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้เขียน รวมถึงเพื่อนๆ ทุกคนของผู้เขียนที่เป็นกำลังใจให้กันและกันตลอดมา และขอขอบคุณ คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.5 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
2 การฟอกเงินและมาตรการต่อต้านการฟอกเงิน.....	8
2.1 ความหมายและลักษณะของการฟอกเงิน.....	10
2.1.1 รูปแบบของการฟอกเงิน.....	14
2.1.2 ขั้นตอนของการฟอกเงิน.....	15
2.1.3 แหล่งที่มาของการฟอกเงิน.....	17
2.2 สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.....	20
2.2.1 แนวคิดในการจัดตั้งสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.....	22
2.2.2 โครงสร้างของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน.....	24
2.2.3 อำนาจและหน้าที่ของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน....	30
2.2.4 คดีที่อยู่ในอำนาจของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน....	31
2.2.5 กฎหมายที่ใช้บังคับกับสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน...	35

บทที่	หน้า
2.3 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.).....	44
2.3.1 โครงสร้างของคณะกรรมการ ปปง.	45
2.3.2 การแต่งตั้งและคุณสมบัติของคณะกรรมการ ปปง.	50
2.3.3 วาระและการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ ปปง.	51
2.3.4 การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการ ปปง.	52
2.3.5 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ปปง.	53
2.4 คณะกรรมการธุรกรรม.....	55
2.4.1 โครงสร้างของคณะกรรมการธุรกรรม.....	56
2.4.2 การแต่งตั้งและคุณสมบัติของคณะกรรมการธุรกรรม.....	59
2.4.3 วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการธุรกรรม.....	61
2.4.4 การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการธุรกรรม.....	61
2.4.5 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธุรกรรม.....	62
2.5 มาตรการต่อต้านการฟอกเงิน.....	67
2.5.1 มาตรการทางอาญา.....	67
2.5.2 มาตรการทางแพ่ง.....	73
2.5.3 มาตรการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง.....	85
3 อำนาจหน้าที่และการบังคับใช้กฎหมายของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน.....	87
3.1 การแต่งตั้งและคุณสมบัติของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน.....	88
3.2 วาระการดำรงตำแหน่งของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน.....	90
3.3 การพ้นจากตำแหน่งของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและและปราบปราม การฟอกเงิน.....	92
3.4 อำนาจหน้าที่ของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	94
3.5 มาตรการกลั่นกรองการใช้อำนาจของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน(ปปง.).....	99

บทที่	หน้า
3.5.1	มาตรการจากหน่วยงานภายใน..... 100
3.5.2	มาตรการจากหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม... 103
3.6	หน่วยงานซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการต่อต้านการฟอกเงินในต่างประเทศกับ ภาระหน้าที่ของผู้บริหารหน่วยงานต่อต้านการฟอกเงิน..... 110
3.6.1	ประเทศสหรัฐอเมริกา..... 111
3.6.2	ประเทศออสเตรเลีย..... 117
3.6.3	สาธารณรัฐจีน (ไต้หวัน)..... 124
4	วิเคราะห์อำนาจหน้าที่และกรบงคับใช้กฎหมายของเลขาธิการ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินภายหลังการแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551..... 130
4.1	วิเคราะห์อำนาจหน้าที่และการบงคับใช้กฎหมายของเลขาธิการคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน พ.ศ. 2542..... 131
4.2	วิเคราะห์อำนาจหน้าที่และการบงคับใช้กฎหมายของเลขาธิการคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551..... 147
4.3	วิเคราะห์เปรียบเทียบอำนาจหน้าที่และการบงคับใช้กฎหมายของเลขาธิการ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตามพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กับ พระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่2) พ.ศ. 2551..... 173
4.4	วิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของอำนาจหน้าที่และการบงคับใช้กฎหมายของ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินตาม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่2) พ.ศ. 2551..... 207

บทที่

หน้า

4.5 วิเคราะห์เปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมายของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการฟอกเงินตามกฎหมายไทยกับภาระหน้าที่ของผู้บริหาร
หน่วยงานต่อต้านการฟอกเงินของต่างประเทศตามกฎหมายต่างประเทศ..... 215

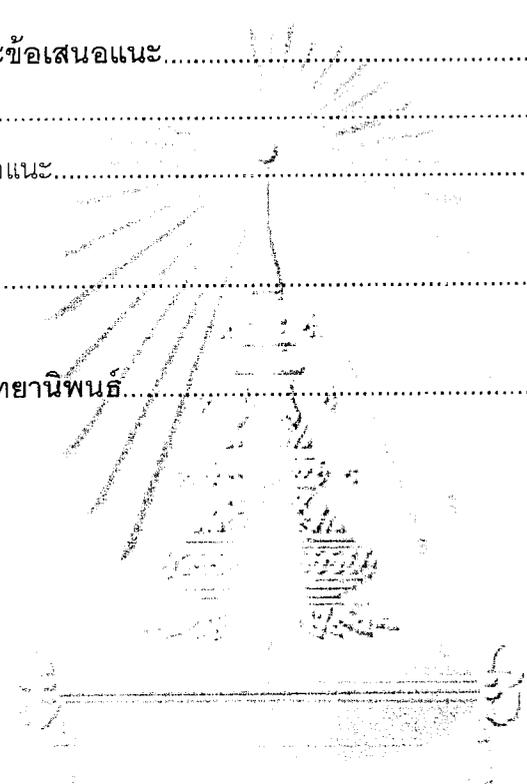
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ..... 220

5.1 บทสรุป..... 220

5.2 ข้อเสนอแนะ..... 235

รายการอ้างอิง..... 240

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 243

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
คณะบริหารธุรกิจ
ภาควิชาบริหารธุรกิจ
วิทยานิพนธ์
เรื่อง การเปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมายของเลขาธิการคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการฟอกเงินตามกฎหมายไทยกับภาระหน้าที่ของผู้บริหาร
หน่วยงานต่อต้านการฟอกเงินของต่างประเทศตามกฎหมายต่างประเทศ